

NΟΜΙΚΕΣ ΠΤΥΧΕΣ ΕΝΟΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

Ευρυζωνική πρόσβαση και ευρυζωνικές υπηρεσίες (χάριν συντομίας Ευρυζωνικότητα ή ευρυζωνικό περιβάλλον) ορίζεται σε ευρεία έννοια το προηγμένο, εφικτό και καινοτόμο από πολιτική, οικονομική και τεχνολογική άποψη περιβάλλον αποτελούμενο από

- την παροχή γρήγορων συνδέσεων σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, με χαμηλό κόστος και ανταγωνιστικές τιμές (υπό την μορφή καταναλωτικού αγαθού) χωρίς περιορισμούς στα συστήματα μετάδοσης και τον τερματικό εξοπλισμό των επικοινωνούντων άκρων.
- Την κατάλληλη δικτυακή υποδομή που επιτρέπει την ανάπτυξη υπαρχόντων και μελλοντικών δικτυακών εφαρμογών και πληροφοριακών υπηρεσιών, ικανοποιεί τις εκάστοτε ανάγκες των εφαρμογών σε εύρος ζώνης και διαθεσιμότητα και είναι ικανή να αναβαθμίζεται συνεχώς με μικρό κόστος ώστε να ικανοποιεί τις αυξανόμενες και διαρκώς εξελισσόμενες ανάγκες που προκύπτουν από την πρόοδο της πληροφορικής και της τεχνολογίας των επικοινωνιών.
- Την δυνατότητα εκάστου να επιλέγει μεταξύ εναλλακτικών δυνατοτήτων σύνδεσης που ταιριάζουν στον εξοπλισμό του, μεταξύ διαφόρων δικτυακών εφαρμογών και μεταξύ διαφόρων υπηρεσιών πληροφόρησης και ψυχαγωγίας χωρίς να αποκλείεται η συμμετοχή του ιδίου στην παροχή εφαρμογών και υπηρεσιών.
- Το κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο αποτελούμενο από πολιτικές, μέτρα, πρωτοβουλίες, άμεσες και έμμεσες παρεμβάσεις, αναγκαίες για την ενδυνάμωση της καινοτομίας, την προστασία του ανταγωνισμού και την εγγύηση ισορρόπου οικονομικής ανάπτυξης, ικανής να προέλθει από την γενικευμένη συμμετοχή στην Ευρυζωνικότητα και την Κοινωνία της Πληροφορίας.

Για το εύληπτο της σημασίας των ευρυζωνικών δικτύων και υπηρεσιών μπορεί να χρησιμοποιηθεί το παράδειγμα σύγκρισης μεταξύ της Ε.Ο

Κορίνθου – Πατρών και της Αττικής Οδού. Στην Αττική Οδό μπορούν να κινηθούν πολύ περισσότερα οχήματα, κάθε κατηγορίας, πιο γρήγορα, με μεγαλύτερη ασφάλεια, υπό οιοσδήποτε συνθήκες και έχει πολλά σημεία πρόσβασης. Αντιστοίχως, οι ευρυζωνικές υπηρεσίες διευκολύνουν και επιτρέπουν την εξυπηρέτηση πολύ δυσκολότερων εφαρμογών και την μεταφορά και ανταλλαγή πολύ γρηγορότερα και σε πολύ μεγαλύτερο όγκο αγαθών, που είναι από μόνα τους πληροφορία και αποστέλλονται άμεσα μέσω της Πληροφοριακής Αγοράς, όπως ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, λογισμικό, εγχειρίδια, κάθε είδους αρχεία (ιατρικά, φωτογραφικά κ.ο.κ) εκπαιδευτικό υλικό, έντυπα σε ηλεκτρονική μορφή, ειδήσεις, τιμές, χρήματα, τουριστικές υπηρεσίες κ.ο.κ. Και όλα αυτά με μειωμένο κόστος, σε διαρκή σύνδεση και άρα με επιμήκυνση του χρόνου παραμονής και αύξηση του αριθμού των χρηστών και τον όγκο και την αξία των συναλλαγών. Αυτή η μετάβαση στο καινούριο ηλεκτρονικό περιβάλλον πρέπει να εξασφαλίσει την συμμετοχή των πολιτών, την συνοχή, την ισονομία, την ισότιμη επικοινωνία και την ελεύθερη πρόσβαση στην πληροφόρηση και όλα αυτά σε ένα περιβάλλον γρήγορο και ασφαλές.

Απαιτείται και επιβάλλεται μεγαλύτερη προσοχή και εποπτεία. Εάν υποτεθεί ότι σε κλίμακα από το 1-10 η ΕΕΤΤ εποπτεύει τις Τηλεπικοινωνίες σε βαθμό 6, η ευρυζωνικότητα και η επακόλουθος αναβάθμιση δημιουργεί ανάγκη για βαθμό εποπτείας άνω του 8.

Τα ευρυζωνικό περιβάλλον αναδεικνύει εντονότερα τα νομικά ζητήματα που ήδη έχουν ανακύψει και καθιστούν επιτακτικότερη την ανάγκη ρυθμίσεως, ελέγχου, προστασίας και διαφάνειας και ειδικότερα σε θέματα :

1. Νομοθεσίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο.
2. Διατήρησης της εμπιστευτικότητας και της ακεραιότητας των διακινουμένων πληροφοριών – Κρυπτογράφηση (**η οδηγία για τις ηλεκτρονικές υπογραφές**)
3. Δικαίωμα πληροφοριακού αυτοκαθορισμού του ανθρώπου – προστασία ιδιωτικής ζωής. Σύνταγμα (άρθρα 9 και 9 Α και 19)
4. Οδηγία για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
5. Οδηγία για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Συμπληρώνει την Οδηγία για ΠΔΠΧ. – Διατάξεις για την ασφάλεια των υπηρεσιών και των

δικτύων, την διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών (δεδομένα κίνησης και δεδομένα χρέωσης) δικαίωμα μη αναλυτικής χρέωσης, αυτόματη προώθηση κλήσεων κλπ)

6. Ζητήματα Ανταγωνισμού – Κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης
7. Ζητήματα κανονιστικού χαρακτήρα.

Εποπτεία. Παράδειγμα εποπτείας είναι τα 090, το οποίο αποτελεί κλασσικό παράδειγμα των πρώτων προσφερομένων υπηρεσιών. Μία εταιρεία έκανε σύμβαση με τον ΟΤΕ, ο οποίος έδιδε το δίκτυο, την υποδομή και τα ειδικά νούμερα, τα οποία έχουν μπει και στο Εθνικό Σχέδιο Αριθμοδότησης. Η υπηρεσία αυτή είχε υψηλότερη χρέωση και ο έλεγχος του περιεχομένου της υπηρεσίας ούτε παρακολουθήθηκε ούτε ελέγχθηκε. (Απαγορεύονταν αστρολογικές προβλέψεις, στοιχήματα, σεξουαλικού ή πορνογραφικού περιεχομένου μηνύματα). Ουδέποτε αυτό ετηρήθη.

Σε ένα περιβάλλον ευρυζωνικότητας αυτές οι μη επιτρεπόμενες υπηρεσίες θα είναι πιο έντονες και πιο ζωντανές (live). Άρα λοιπόν πρέπει να καθορισθούν οι δυνατότητες και προϋποθέσεις που απαιτούνται για μεγαλύτερο έλεγχο και προστασία.

Ανταγωνισμός. Διεθνώς, η παραδοσιακή μορφή κρατικών μονοπωλιακών τηλεπικοινωνιακών αγορών έχει παρέλθει και η αγορά των επικοινωνιών έχει ανοιχθεί.

Ειδικά, στην Ελλάδα αποτελεί βασικό νομικό θέμα η θέση του ΟΤΕ, διότι το δίκτυο και η υποδομή ελέγχονται και είναι του ΟΤΕ. Μία εταιρεία η οποία δραστηριοποιείται στις τηλεπικοινωνίες πρέπει να αιτηθεί στον ΟΤΕ την παροχή του δικτύου και των υποδομών και ο ΟΤΕ μπορεί να το αρνηθεί, να το καθυστερήσει, να το πράξει μερικώς, να το κοστολογήσει και τιμολογήσει ακριβά. Έτσι η εταιρεία δεν μπορεί να προσφέρει στο κοινό τις υπηρεσίες τις οποίες θέλει και διαφημίζει. Με την ευρυζωνικότητα αυτό καθίσταται ακόμη πιο εμφανές και έντονο.

Επί του θέματος αυτού εξεδόθη τον Μάιο του 2005 απόφαση Ε.Ε.Τ.Τ, όταν όλες οι εταιρείες τηλεπικοινωνιών προσέφυγαν στην Ε.Ε.Τ.Τ κατά του ΟΤΕ διαμαρτυρόμενες για το ότι ζητούν δίκτυο και κυκλώματα και δεν λαμβάνουν,

ζητούν την συνεργασία του ΟΤΕ και δεν ανταποκρίνεται και κυρίως σε θέματα ADSL ο ΟΤΕ δεν δίδει δίκτυο και κυκλώματα ή δεν τα δίδει έγκαιρα ή τα δίδει όχι σε λογικές τιμές.

Η ΕΕΤΤ έκρινε παράβαση κανόνων Τηλεπικοινωνιών και Ανταγωνισμού (Κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης) και επέβαλε διοικητικό πρόστιμο στον ΟΤΕ, ο οποίος προσέφυγε στο ΣΤΕ

Σε κοινοτικό επίπεδο εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που αναφέρεται σε θέματα ανταγωνισμού και απαγορεύουν την κάθε είδους μεροληπτική συμπεριφορά σε θέματα τιμολογιακής πολιτικής και την εφαρμογή διαφορετικών συνθηκών τιμολόγησης και πρακτικών.

Θέματα κανονιστικού πλαισίου : Προ πενθημέρου κατατέθηκε το Σχέδιο Νόμου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες στην Ελληνική Βουλή, το οποίο ενσωματώνει στην ελληνική έννομο τάξη 5 οδηγίες του Ε.Κ και του Συμβουλίου και δη

- την Οδηγία 2002/21 (οδηγία πλαίσιο) σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών
- την οδηγία 2002/19 (οδηγία για την αδειοδότηση) δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών
- την οδηγία 2002/20 (οδηγία για την πρόσβαση) σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες καθώς και για την διασύνδεση.
- Την οδηγία 2002/22 για την καθολική υπηρεσία στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες
- Την οδηγία 2002/27 για τον ανταγωνισμό στις αγορές δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Σκοπός του νέου νομοθετικού πλαισίου, όσον αφορά την ευρυζωνικότητα είναι η ανάπτυξή της με την ρύθμιση θεμάτων της διασύνδεσης των δικτύων και της πρόσβασης σε αυτά. Έτσι ρυθμίζεται η πρόσβαση και στα στοιχεία των δικτύων, η πρόσβαση σε κτίρια, πυλώνες και αγωγούς καθώς και οι προϋποθέσεις δημιουργίας εικονικών δικτύων.

Στόχος είναι η δημιουργία ενός ανταγωνιστικού περιβάλλοντος επιχειρηματικότητας, το οποίο παράλληλα θα ευνοεί την καινοτομία και θα δημιουργεί τις προϋποθέσεις και τα κίνητρα για μείωση του κόστους και

αύξηση των καταναλωτικών επιλογών προς όφελος των πολιτών. Παράλληλα, γίνεται προσπάθεια ώστε να παραμείνει η νομοθεσία συνεπής στην τεχνολογική ουδετερότητα και να παρέχεται η δυνατότητα πρόσβασης από διαφορετικά σημεία και δίκτυα προκειμένου να αναπτυχθούν πολλαπλές εφαρμογές ηλεκτρονικών υπηρεσιών και να οξυνθεί ο ανταγωνισμός και οι επενδύσεις στην έρευνα.

Αποδοχή και συμμετοχή του κοινού στις υπηρεσίες αναδεικνύεται σε καθοριστικό παράγοντα για την καθιέρωση της ευρυζωνικότητας και την συνεπακόλουθη πτώση των τιμών. Για το λόγο αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό οι ρυθμιστές να παρέχουν ένα περιβάλλον που να εξασφαλίζει την ανάπτυξη του κλάδου προς όφελος των πολιτών.

Ασφάλεια - διαφύλαξη προσωπικών δεδομένων. Διάφορα ζητήματα της ηλεκτρονικής επικοινωνίας, όπως ενδεικτικά η ακεραιότητα της επικοινωνίας, η προσβασιμότητα σε αυτή ή τα προσωπικά δεδομένα των χρηστών, η εμπιστευτικότητα, η ακεραιότητα και το απόρρητο του περιεχομένου, η ταυτότητα των προσώπων και άλλα έχουν προκαλέσει την υιοθέτηση μιας σειράς ειδικότερων νομοθετικών κειμένων και προβλέψεων, οι οποίες καλούνται να οριοθετήσουν του κινδύνους με κύριο γνώμονα την προστασία του πολίτη από τις κακόβουλες ηλεκτρονικές επιθέσεις και απάτες. Αυξάνονται λοιπόν οι απαιτήσεις και οι ανάγκες ελέγχου, ασφαλείας και εποπτείας σε σχέση με τις παρεχόμενες υπηρεσίες και τη διαφύλαξη προσωπικών δεδομένων. Τα ζητήματα αυτά πέραν από τεχνικά είναι και νομικά. Εμπιστευτικότητα, Απόρρητο, Προστασία Ιδιωτικής ζωής. (Σύνταγμα άρθρα 9, 9 Α και 19). Κατά συνταγματική, πλέον, επιταγή έχουν συσταθεί ανεξάρτητες διοικητικές αρχές. Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 8 του Π.Δ 47/2005 θεσπίζεται η υποχρέωση των παρόχων υπηρεσιών και δικτύων να ανταποκρίνονται άμεσα σε αίτημα των αρχών για άρση του απορρήτου.

Σχέσεις παρόχων – χρηστών και προστασία χρηστών : το κατατεθέν σχέδιο νόμου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες στο άρθρο 51 προβλέπει ειδικά μέτρα για τελικούς χρήστες που είναι άτομα με ειδικές ανάγκες.

Το άρθρο 52 αναφέρεται στην εξασφάλιση προσιτών τιμολογίων και επιδιώκει την εξασφάλιση διαφάνειας και άμεσης πληροφόρησης των πολιτών.

Προβλέπεται η παρακολούθηση της εξέλιξης και των επιπέδων των τιμών υπό της ΕΕΤΤ, οι οποίες πρέπει να συναρτώνται ιδίως σε σχέση με το δείκτη τιμών καταναλωτή και την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών.

Το άρθρο 53 αναφέρει ότι οι πολίτες-συνδρομητές πρέπει να είναι σε θέση να παρακολουθούν και να ελέγχουν τις δαπάνες τους και δεν τους επιβάλλονται όροι και προϋποθέσεις που επιβαρύνουν οικονομικά τους συνδρομητές, ούτε επιβάλλονται ευκολίες ή υπηρεσίες μη απαραίτητες και υποχρεωτικές.

Το άρθρο 54 του Σ.Ν, προβλέπει ότι καθορισμένες επιχειρήσεις που υπέχουν υποχρεώσεις για παροχή καθολικής υπηρεσίας, δημόσιων κοινόχρηστων τηλεφώνων, καταλόγων, υπηρεσιών τηλεφωνητή κλπ, οφείλουν να δημοσιεύουν στην ιστοσελίδα τους και σε μια εφημερίδα πανελληνίας κυκλοφορίας επαρκείς και ενημερωμένες πληροφορίες σχετικά με τις επιδόσεις τους στην παροχή καθολικής υπηρεσίας βάσει συγκεκριμένων παραμέτρων και μεθόδων για τη μέτρηση.

Το άρθρο 56 λαμβάνει μέριμνα για το περιεχόμενο των συμβάσεων που συνάπτουν οι τελικοί χρήστες και οι πάροχοι, που προσφέρουν στους πολίτες - χρήστες την σύνδεση σε ένα ευρυζωνικό δίκτυο, επιβάλλοντας ειδικότερους αναγκαστικούς όρους που ρυθμίζουν τη συμβατική σχέση μεταξύ συνδρομητή και Παρόχου και αναφέροντας αναλυτικά και λεπτομερώς τα στοιχεία κάθε σύμβασης. Σχετικά με τις υποχρεώσεις των παρόχων έναντι των χρηστών αναφέρεται και το άρθρο 9 του ν. 2867/2000

Άλλα θέματα που επηρεάζονται από την ευρυζωνικότητα και τις κυριότερες συνέπειες της χρήσεως των ευρυζωνικών δικτύων και της εφαρμογής τους (- Υψηλότερες ταχύτητες, - Υψηλότερη απόδοση του δικτύου, - Προσιτή χρήση του δικτύου από επιχειρήσεις).

- Επέκταση ηλεκτρονικού εμπορίου (περιλαμβάνει τόσο ιδιωτικές έννομες σχέσεις όσο και σχέσεις με το Δημόσιο). Ηλεκτρονική υπογραφή (η οδηγία του 1999 επαναδιαπραγματεύεται λόγω των σοβαρών αντιτιθεμένων απόψεων). Αυτοματοποιημένες Συμβάσεις και Ηλεκτρονικά έντυπα, που αυτοματοποιούν συναλλαγές, παραγγελίες, συμφωνίες. Η ηλεκτρονική μορφή πληρωμών και συναλλαγών και ηλεκτρονική μορφή όλων των υπηρεσιών. Τηλε-εργασία. Παροχή συμβουλών και προβολή επαγγελματιών.

- Επέκταση υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (e-government). Αύξηση του ρυθμού διείσδυσης των ευρυζωνικών υπηρεσιών στην καθημερινότητα των πολιτών. Ψηφιακά πιστοποιητικά. Δυνατότητες περισσότερων εφαρμογών. Στόχος (ανέφικτος) των προγραμμάτων δράσης της ΕΕ αλλά και της Στρατηγικής της Λισσαβόνας ήταν ως τα τέλη του 2005 όλοι οι δημόσιοι οργανισμοί και υπηρεσίες εντός της ΕΕ να χρησιμοποιούν ευρυζωνική σύνδεση. Η επίτευξη ταχείας και ολοκληρωμένης αφομοίωσης των ευρυζωνικών υπηρεσιών από τους πολίτες, προϋποθέτει ότι η Δημόσια Διοίκηση και η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα εφαρμόσουν, αυτές καταρχήν, τη χρήση τέτοιων υπηρεσιών και θα τις καταστήσουν προσβάσιμες στο κοινό. (Παράδειγμα ηλεκτρονικής υποβολής φορολογικών δηλώσεων).

ΦΟΡΕΙΣ που είναι αρμόδιοι για την τήρηση των ανωτέρω είναι :

ΑΠΔΠΧ : Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

ΑΔΑΕ : Αρχή Διασφάλισης Απορρήτου Επικοινωνιών

ΕΕΤΤ : Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων

ΕΦΤΠΑ : Εθνικός Φορέας Πρόληψης Τηλεπικοινωνιακής Απάτης

ΕΥΠ : ως Εθνική Αρχή Ασφαλείας Επικοινωνιών και Πληροφορικής

Κλείνοντας, πρέπει να τονισθεί ότι το νομοθετικό πλαίσιο είναι εν εξελίξει. Οι περισσότερες ρυθμίσεις αποτελούν κανόνες κοινοτικού δικαίου, που ενσωματώνονται ή πρόκειται να ενσωματωθούν στην ελληνική έννομη τάξη. Η νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων είναι σε εμβρυακή κατάσταση και δεν έχει ακόμη διαμορφώσει πάγιους κανόνες.

Η προσαρμογή στις νέες συνθήκες είναι μονόδρομος για όλους. Πρέπει, λοιπόν, να ενθαρρυνθεί η ευρυζωνική πρόσβαση και οι ευρυζωνικές υπηρεσίες. Η άρνηση κάποιου να το πράξει αυτό είναι παρόμοια με την άρνηση κάποιων παλαιότερων να εγκαταλείψουν το άροτρο και να χρησιμοποιήσουν τρακτέρ.